

DECIZIE

27 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Maria Ghervas,
Dumitru Mardari, Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Scutelnic Cătălin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Scutelnic Cătălin împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea taxei achitată la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Scutelnic Cătălin, admis apelul declarat de către Uniunea Avocaților, casată în parte hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 01 martie 2017 și pronunțată în această parte o hotărâre nouă,

c o n s t a ț ă

La 14 iulie 2016, Cătălin Scutelnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea taxei achitată la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că prin Hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat adoptată la 03 iunie 2016, a fost respinsă cererea sa de admitere în profesia de avocat, pe motiv că nu întrunește condițiile art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

Indică că la 20 iunie 2016 a adresat o cerere prealabilă către Comisia de licențiere a profesiei de avocat prin care a solicitat revocarea Hotărârii din 03 iunie 2016.

Susține că prin decizia din 08 iulie 2016, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a refuzat în satisfacerea cererii prelabile, fără însă a-l informa în modul prevăzut de lege despre decizia adoptată și fără a motiva decizia de respingere a cererii prelabile.

Mai susține că deciziile din 03 iunie 2016 și cea din 08 iulie 2016 nu întrunesc condițiile de formă și de conținut ale unui act oficial, fiind încălcată modalitatea de examinare a cererilor de acest tip, precum și modalitatea de votare (numărul de voturi pro sau contra).

Menționează că nu este clară poziția Comisiei de licențiere a profesiei de avocat privind interpretarea și aplicarea uniformă a legislației în vigoare, deoarece în unele cazuri în baza aceluiași principii, solicitanții au fost admiși în profesia de avocat.

Invocă că legislatorul a instituit două etape pentru exercitarea profesiei de avocat: admiterea în profesia de avocat și eliberarea propriu-zisă a licenței de avocat în baza căreia și este exercitată profesia de avocat, etape care se preced și sunt corelative (nu poate fi eliberată licența de avocat fără ca solicitantul să fie admis în profesia de avocat), astfel la momentul solicitării de a fi admis în profesia de avocat (prima etapă), nu au fost careva temeiuri de a respinge cererea sa, eventuala motivare a comisiei prin faptul incompatibilității este lipsită de suport legal, deoarece la etapa aditerii în profesia de avocat, Comisia de licențiere este în drept să admită solicitanții angajați în câmpul muncii în funcții retribuite, conform art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

De asemenea consideră ilegală obligarea candidatului de a achita taxa de 5000 lei pentru examinarea cererii de admitere în profesia de avocat prin amenințarea de a nu admite spre examinare și a respinge cererea depusă.

Solicită reclamantul anularea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din 03 iunie 2016, în partea respingerii cererii sale de admitere în profesia de avocat, cu obligarea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat de a emite actul administrativ prin care să fie acceptată cererea solicitantului Cătălin Scutelnic de admitere în profesia de avocat și restituirea taxei de 5000 lei încasate pentru examinarea cererii.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Râșcani) din 01 martie 2017, acțiunea a fost admisă parțial, s-a anulat hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din 03 iunie 2016 în partea respingerii cererii solicitantului Cătălin Scutelnic de admitere în profesia de avocat, cu obligarea Comisiei de licențiere în profesia de avocat de emiteră a actului administrativ, prin care să accepte cererea solicitantului Cătălin Scutelnic de admitere în profesia de avocat. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, a fost respins apelul declarat de către Scutelnic Cătălin, admis apelul declarat de către Uniunea Avocaților, casată hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Râșcani) din 01 martie 2017 în partea anulării hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 03 iunie 2016 și în partea obligării Comisiei de licențiere în profesia de avocat de a emite actul administrativ, prin care să accepte cererea solicitantului Cătălin Scutelnic de admitere în profesia de avocat, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 08 septembrie 2017, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Scutelnic Cătălin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017 și hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Râșcani) din 01 martie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului, Scutelnic Cătălin a invocat că contrar deciziilor adoptate de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat, cererea sa întrunește condițiile prevăzute de art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 potrivit căruia: „sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care dețin titlul de doctor, precum și cele care au cel puțin 10 ani

vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. De aceleași drepturi și în aceleași condiții beneficiază și persoanele care, după demisia din funcția de judecător și procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului”.

Indică recurentul că în contextul normei citate mai sus, nu sunt careva temeiuri de respingere a cererii sale de admitere în profesia de avocat, iar eventuala motivare a comisiei de avocat prin faptul incompatibilității este lipsită de suport legal, deoarece respectiva incompatibilitate nu survine în momentul depunerii cererii de admitere în profesia de avocat, ci în momentul în care candidatul/solicitantul capătă dreptul de a desfășura activitatea de avocat.

La fel, consideră Scutelnic Cătălin că este ilegală impunerea achitării taxei de 5000 lei pentru examinarea cererii depuse în conformitate cu art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, deoarece atât art. 37 din Legea cu privire la avocatură care reglementează competențele Congresului, cât și art. 39 – atribuțiile Consiliului Uniunii Avocaților, nu prevăd competența acestora de a stabili astfel de taxe.

Afirmă recurentul că în temeiul art. 37 lit. f) din Legea cu privire la avocatură, Congresul stabilește quantumul taxelor pentru examenele de admitere la stagiul, pentru examenele de calificare și pentru quantumul taxei pentru efectuarea stagiului profesional, însă nu este prevăzută perceperea a careva taxe pentru admiterea în profesia de avocat a persoanelor care cad sub incidența prevederilor art. 10 alin. (2) din Legea susmenționată, deoarece, în temeiul acestei prevederi, persoanele menționate sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de la examenul de calificare.

La 30 octombrie 2017, în adresa intimă Uniunii Avocaților a fost expediată copia recursului declarat de către Scutelnic Cătălin, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință la recursul declarat.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2017, recursul declarat de către Scutelnic Cătălin a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției de restituire a taxei și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze parțial decizia instanței de apel, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 10 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetățenia Republicii Moldova, are capacitate deplină de exercițiu, are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputație ireproșabilă și a fost admisă în profesia de avocat după susținerea examenului de calificare (alin. (1)). Sînt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care dețin titlul de doctor, precum și cele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau

procuror dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. De aceleași drepturi și în aceleași condiții beneficiază și persoanele care, după demisia din funcția de judecător și procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului (alin. (2)).

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că Scutelnic Cătălin a solicitat Comisiei de licențiere examinarea cererii de admitere în profesia de avocat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, invocând că are cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcție de procuror.

Prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat adoptată la 03 iunie 2016, cererea lui Scutelnic Cătălin a fost respinsă, pe motiv că nu întrunește condițiile art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, ultimul activând în organele procuraturii, deținând funcție incompatibilă cu exercitarea profesiei de avocat.

La 20 iunie 2016 Scutelnic Cătălin s-a adresat cu cerere prealabilă către Comisia de licențiere a profesiei de avocat, prin care a solicitat revocarea hotărârii din 03 iunie 2016 (f.d. 14-15).

Prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 08 iulie 2016, cererea prealabilă a fost respinsă (f.d. 44-47).

La 14 iulie 2016, Cătălin Scutelnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților, solicitând anularea hotărârilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din 03 iunie 2016 și din 08 iulie 2016, în partea respingerii cererii de admitere în profesia de avocat, cu obligarea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat de a emite actul administrativ prin care să fie acceptată cererea sa de admitere în profesia de avocat și restituirea taxei de 5000 lei încasată pentru examinarea cererii.

Se reține în speță, că Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) a ajuns la concluzia că refuzul Uniunii Avocaților de admitere a candidatului Scutelnic Cătălin în profesia de avocat este neîntemeiat, Comisia de licențiere urmând doar să verifice dacă reclamantul după admiterea în profesia de avocat, dar înainte de obținerea licenței, în corespundere cu art. 22 din Legea cu privire la avocatură, nu abuzează de acest drept, fiind antrenat în alte activități incompatibile cu statutul de avocat. În rest în partea restituirii taxei de 5000 lei acțiunea a fost respinsă.

Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a constatat legală și întemeiată hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din 03 iunie 2016, în partea respingerii cererii solicitantului Cătălin Scutelnic de admitere în profesia de avocat, întrucât art. 10 alin (2) din Legea cu privire la avocatură condiționează scutirea de la efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare a persoanelor care dețin titlul de doctor, precum și cele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, dacă au solicitat eliberarea licenței în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, iar în partea restituirii taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat hotărârea instanței de fond a fost menținută.

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia instanței de apel privind legalitatea hotărârii Comisiei de licențiere, or, în virtutea art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile

respective, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, la caz Scutelnic Cătălin, la momentul depunerii actelor de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat era încadrat în câmpul muncii, activând în funcția de procuror.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel neîntemeiat a dispus respingerea pretenției recurentului/reclamant Scutelnic Cătălin privind restituirea taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură în mărime de 5000 lei, din următoarele considerente.

Conform art. 37 lit. f) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, Congresul stabilește cuantumul taxelor pentru examenele de admitere la stagiul și pentru examenele de calificare, cuantumul taxei pentru efectuarea stagiului profesional.

Iar art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat adoptat la 29 ianuarie 2011, publicat la 08.04.2011, prevede competența Congresului de a stabili cuantumul taxelor pentru examenele de admitere la stagiul și pentru examenele de calificare, cuantumul taxei pentru efectuarea stagiului profesional și al taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat.

Astfel, stabilirea taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat este de competența exclusivă a Congresului.

Materialele dosarului însă nu denotă faptul că Congresul Avocaților ar fi stabilit careva taxe pentru examinarea cererilor de admitere în profesie în baza art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură sau ar fi delegat această competență (atribuție) Consiliului. Or, potrivit art. 39 lit. o) din Legea cu privire la avocatură și art. 43 alin. (7), lit. o) din Statutul profesiei de avocat, Consiliul Uniunii Avocaților îndeplinește în afară de atribuțiile prevăzute de lege și cele delegate de Congres.

Nu poate fi reținut argumentul intimatei – pârâte, Uniunea Avocaților precum că Congresul avocaților prin hotărârea din 25 iunie 2011 a delegat Consiliului competența de a stabili taxa pentru examinarea cererilor de admitere în profesie de avocat în baza art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură și respectiv, la 01 iulie 2011 Consiliul prin hotărârea sa a stabilit această taxă în mărime de 5000 lei, deoarece prin hotărârea Congresului Avocaților din 25 iunie 2011, Consiliului Uniunii Avocaților i-a fost delegată aprobarea bugetului Uniunii Avocaților, ceea ce constituie o altă atribuție distinctă decât cea de stabilire a cuantumului taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesie de avocat, și anume, prevăzută la art. 37 lit. d) din Legea cu privire la avocatură și art. 42 lit. d) din Statutul profesiei de avocat, astfel Consiliul nu a avut competență de a stabili cuantumul taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat, prin urmare încasarea acestei taxe este ilegală.

Din considerentele menționate, și având în vedere că instanța de apel a emis o hotărâre întemeiată privind constatarea legalității Hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat adoptată la 03 iunie 2016, însă neîntemeiat a dispus respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției privind restituirea taxei achitate pentru depunerea cererii de admitere în profesia de avocat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Scutelnic Cătălin și a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017 și hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 01 martie 2017 în partea ce ține de respingerea pretenției privind restituirea taxei achitate la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat și a

pronunța în această parte o hotărâre nouă de admitere a acțiunii, în rest, decizia instanței de apel a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Scutelnic Cătălin.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017 și hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 01 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Scutelnic Cătălin împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea taxei achitată la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat, în partea ce ține de restituirea taxei achitată la depunerea cererii în profesia de avocat și se pronunță în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se admite acțiunea lui Scutelnic Cătălin cu privire la restituirea taxei achitată la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat.

Se încasează din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova în beneficiul lui Scutelnic Cătălin suma de 5000 (cinci mii) lei.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017 se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Mariana Pitic